

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра педагогіки та методики навчання іноземних мов

КУРСОВА РОБОТА

з методики навчання англійської мови

**на тему: «Розвиток умінь англійськомовного монологічного мовлення учнів
основної школи засобами проєктної технології»**

студента групи **СОа 15-19**

педагогічного факультету романо-германської та
української філології

освітньої програми «Іноземні мови

та літератури, методика навчання іноземних мов

і зарубіжної літератури (англійська мова

і друга західноєвропейська мова)»

за спеціальністю 014 Середня освіта

Скрухи Богдана Петровича

Члени комісії:

_____ Борецька Г. Е.

(підпис)

_____ Кузьменко Ю. В.

(підпис)

_____ Устименко О. М.

(підпис)

Науковий керівник:

канд. пед. н., доц. Борецька Г. Е.

Національні шкала _____

Кількість балів _____

Оцінка ЄКТС _____

Київ – 2023

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ВИКОРИСТАННЯ ПРОЄКТНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ У ПРОЦЕСІ РОЗВИТКУ ВМІНЬ АНГЛІЙСЬКОМОВНОГО МОНОЛОГІЧНОГО МОВЛЕННЯ УЧНІВ ОСНОВНОЇ ШКОЛИ.....	6
1.1. Цілі та зміст формування англійськомовної компетентності в монологічному мовленні учнів основної школи.....	6
1.2. Особливості використання проєктної технології у процесі розвитку вмінь англійськомовного монологічного мовлення учнів основної школи.....	9
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ I.....	13
РОЗДІЛ 2. МЕТОДИКА ВИКОРИСТАННЯ ПРОЄКТНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ ДЛЯ РОЗВИТКУ ВМІНЬ АНГЛІЙСЬКОМОВНОГО МОНОЛОГІЧНОГО МОВЛЕННЯ УЧНІВ 9 КЛАСУ.....	14
2.1. Вивчення та узагальнення педагогічного досвіду використання проєктної технології у процесі навчання англійської мови учнів основної школи.....	14
2.2. Проєкт «Do sports have the power to change our lives?» для розвитку вмінь монологічного мовлення учнів 9 класу.....	20
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ II.....	31
ВИСНОВКИ.....	32
РЕЗЮМЕ.....	35
SUMMARY.....	37
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	39

Актуальність дослідження зумовлена тим, що сьогодні Україна як ніколи перебуває у центрі стрімких змін, а наша освіта все більше інтегрується в міжнародний освітній простір. Для більшої модернізації особливо важливо приділяти увагу проблемам комунікації людей, які розмовляють різними мовами. У зв'язку з цим для учнів вагомим роль відіграє вивчення і застосування англійської мови на практиці. Зокрема, надважливо навчити учнів представляти себе, бути вільними у власних висловлюваннях, чітко передавати свої думки та погляди іншим, аргументувати свою точку зору, вміти переконувати людей під час публічних виступів тощо. В наш час в процесі навчання учнів іноземної мови посилилася також необхідність в нових підходах і засобах навчання. На нашу думку, учні втомились від звичних методик, які часто не тільки не мотивують їх до навчання, але й не дають їм змоги у повній мірі проявити себе. Проектна діяльність є відносно новим, дієвим і комплексним навчальним методом, який виступає стимулом для учнів опановувати нові знання. Під час виконання навчального проекту, учні самостійно знаходять відповіді на проблемні питання, які напряду пов'язані з реальним життям. У такий спосіб вони вивчають англійську мову не відірвано від життя і відразу розуміють можливості використання отриманих знань на практиці.

Проблематику реалізації проектної технології в навчанні іноземних мов вивчали багато зарубіжних і вітчизняних методистів, як-от: Fried-Booth D. L., Hutchinson T., Stoller F. L., Vidal N., Арванітопуло Е. Г., Буйницька О. П., Зазуліна Л. В., Зоренко І. С., Косович О. В., Устименко О. М. та ін.

Об'єктом нашого дослідження є процес навчання англійськомовного монологічного мовлення учнів основної школи.

Предметом нашого дослідження є методика використання проектної технології для розвитку вмінь англійськомовного монологічного мовлення учнів 9 класу.

У зв'язку з цим **мета** нашого дослідження – розробка методики використання проектної технології для розвитку вмінь англійськомовного монологічного

мовлення учнів 9 класу.

Для досягнення мети дослідження поставлено такі **завдання**:

- 1) уточнити цілі та зміст формування англійськомовної компетентності в монологічному мовленні учнів основної школи;
- 2) визначити особливості використання проєктної технології у процесі розвитку вмінь англійськомовного монологічного мовлення учнів основної школи;
- 3) вивчити та узагальнити педагогічний досвід учителів Скандинавської гімназії м. Києва щодо використання різних форм проєктної технології у процесі розвитку вмінь англійськомовного монологічного мовлення учнів основної школи;
- 4) проаналізувати підручник англійської мови для 9 класу щодо використання проєктної технології для розвитку вмінь англійськомовного монологічного мовлення учнів основної школи;
- 5) розробити навчальний проєкт для розвитку вмінь англійськомовного монологічного мовлення учнів 9 класу;
- 6) здійснити пробне навчання за розробленим проєктом для розвитку вмінь англійськомовного монологічного мовлення учнів 9 класу.

Для досягнення поставлених завдань використано такі **методи** дослідження:

- 1) аналіз чинних державних документів у сфері шкільної освіти задля уточнення цілей та змісту формування англійськомовної компетентності в монологічному мовленні учнів основної школи;
- 2) аналіз наукових праць вітчизняних та зарубіжних вчених у галузі використання проєктної технології навчання для формування англійськомовної компетентності в монологічному мовленні;
- 3) спостереження на уроках за процесом розвитку вмінь англійськомовного монологічного мовлення учнів 9 класу Скандинавської гімназії м. Києва;
- 4) аналіз підручника з англійської мови для 9 класу щодо використання проєктної технології для розвитку вмінь англійськомовного монологічного мовлення учнів основної школи;

5) розроблення навчального проєкту для розвитку вмінь англійськомовного монологічного мовлення учнів 9 класу;

б) пробне навчання учнів 9 класу за розробленим проєктом.

Наукова новизна дослідження полягає в обґрунтуванні доцільності використання проєктної технології для розвитку вмінь англійськомовного монологічного мовлення учнів основної школи.

Практичне значення роботи полягає в розробці навчального проєкту «Do sports have the power to change our lives?» для розвитку вмінь англійськомовного монологічного мовлення учнів 9 класу.

Структура роботи. Курсова робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, резюме та списку використаних джерел.

**РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ВИКОРИСТАННЯ
ПРОЄКТНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ У ПРОЦЕСІ РОЗВИТКУ ВМІНЬ
АНГЛІЙСЬКОМОВНОГО МОНОЛОГІЧНОГО МОВЛЕННЯ УЧНІВ
ОСНОВНОЇ ШКОЛИ**

1.1. Цілі та зміст формування англійськомовної компетентності в монологічному мовленні учнів основної школи

Дослідницьке завдання цього підрозділу полягає в аналізі чинних державних документів у сфері шкільної освіти задля уточнення цілей та змісту формування англійськомовної компетентності в монологічному мовленні учнів основної школи.

Державний стандарт базової середньої освіти, затверджений Кабінетом Міністрів України від 30 вересня 2020 року, визначає вимоги до обов'язкових результатів навчання на основі компетентнісного підходу [2, с. 2]. Однією з ключових компетентностей є здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами. Дана компетентність передбачає володіння наступними вміннями:

- здійснювати комунікацію в усній та письмовій формі на основі знання функцій мови, ресурсів (лексики, граматики) і норм мови, особливостей основних стилів і жанрів мовлення, типів мовної взаємодії;
- здобувати і опрацьовувати інформацію з різних (друкованих та цифрових, зокрема аудіовізуальних) джерел, критично осмислювати її, використовувати в усній та письмовій комунікації для обстоювання власних поглядів, переконань, суспільних і національних цінностей;
- відповідально використовувати мовні засоби для досягнення особистих і суспільних цілей у життєвих та навчальних ситуаціях, творчого самовираження, спираючись на особливості міжкультурної комунікації та досвід комунікації державною мовою;
- відповідно до ситуації ефективно виражати ідеї, почуття, пояснювати та обговорювати факти, явища, події, обґрунтовувати свої погляди та переконання в усній і письмовій формі у різних особистісних і соціальних контекстах (побутових, навчальних, громадських тощо), спираючись на

мовний і мовленнєвий досвід, мовні норми у спілкуванні, соціокультурні реалії та особливості міжкультурної комунікації [2, с. 3].

Відповідно до навчальних програм з іноземних мов зміст навчання забезпечується єдністю предметного, процесуального та емоційно-ціннісного компонентів і створюється на засадах оволодіння іноземною мовою у контексті міжкультурної парадигми, що передбачає навчання мови народу, який нею спілкується, та ознайомлення з його культурою. Після закінчення 9-го класу учні загальноосвітнього навчального закладу, які вивчають першу іноземну мову, досягають рівня А2+, учні спеціалізованої школи з поглибленим вивченням іноземної мови – рівня В1, а ті, хто оволодіває другою іноземною мовою, – рівня А2. Ці рівні характеризують результати навчальних досягнень у кожному виді мовленнєвої діяльності та узгоджуються із Загальноєвропейськими Рекомендаціями з мовної освіти [1, с. 4].

Державний стандарт базової і повної середньої освіти в іншомовній галузі передбачає, що на кінець основної школи (9 клас) учні мають уміти: висловлюватися відповідно до певної ситуації або у зв'язку з прочитаним, почутим, побаченим; описувати об'єкти повсякденного оточення, події і види діяльності, в яких учні беруть участь; розповідати про повсякденне життя, минулу діяльність, плани на майбутнє, дотримуючись норм мовлення. Обсяг висловлювань учнів має становити не менше 16 речень [4, с. 349].

Компетентність у монологічному мовленні базується на складній і динамічній взаємодії відповідних умінь, навичок, знань і комунікативних здібностей особистості [11, с. 3]. У нашій роботі ми акцентуємо увагу саме на процесі розвитку вмінь англійськомовного монологічного мовлення учнів. Основними якісними показниками сформованості загального вміння укласти зв'язне монологічне висловлювання є спеціальні вміння: уміння з'єднувати декілька мовленнєвих зразків, нанизуючи їх, на основі певної логічної схеми; уміння досить повно висловлюватись відповідно до запропонованої комунікативної ситуації; уміння оптимально використовувати раніше вивчений

матеріал даної теми, свідомо здійснюючи перенесення набутих знань, навичок і вмінь на нову ситуацію; уміння залучати для викладу певної теми матеріал суміжних тем, розширюючи й поглиблюючи її, комбінуючи і варіюючи матеріал за формою та за змістом [11, с. 4].

На формування компетентності в монологічному мовленні також впливає ступінь розвитку в учнів інтелектуальних умінь (уміння планувати і програмувати мовленнєві висловлювання, вміння дотримуватися причинно-наслідкових зв'язків та виконувати інші логічні операції у процесі монологічного мовлення); навчальних умінь (використання опор різного характеру, електронних засобів навчання) та організаційних умінь (самостійного учіння) [11, с. 4].

Для компетентності в монологічному мовленні важливі також компенсаторні вміння: уміння повернутися до раніше сказаного; уміння передати значення слова, яке учень не може пригадати, за допомогою заміни на: загальне слово, займенник, більш загальне поняття, синонім; уміння описати характеристики за допомогою фізичних якостей та специфічних особливостей; уміння застосувати парафраз; уміння "створювати" нові слова на основі знайомих тощо [11, с. 4].

Як бачимо, відповідно до чинних державних документів у сфері шкільної освіти учні мають вільно здійснювати комунікацію у монологічній формі, а для зв'язних, причинно-наслідкових, логічних і повних висловлювань необхідно приділяти увагу розвитку спеціальним й інтелектуальним умінням англійськомовного монологічного мовлення учнів. Крім того, в них мають бути розвинені навчальні та організаторські вміння, а особливо компенсаторні вміння, адже саме останні допомагають учням вийти зі складної ситуації, коли ті відчують труднощі у передачі певної інформації англійською мовою.

1.2. Особливості використання проєктної технології у процесі розвитку вмінь англійськомовного монологічного мовлення учнів основної школи

Дослідницьке завдання цього підрозділу полягає у визначенні особливостей

використання проєктної технології у процесі розвитку вмінь англійськомовного монологічного мовлення учнів основної школи.

Протягом виконання цього дослідницького завданнями нами було проаналізовано низку наукових праць, автори яких стверджують, що використання проєктних технологій для навчання учнів іншомовного спілкування, зокрема для розвитку у них вмінь англійськомовного монологічного мовлення, дійсно характеризується неповторними особливостями, які у навчальному процесі мають більш ефективний вплив на досягнення результатів, порівнюючи з традиційними підходами до навчання.

В одній з праць дослідниці Сілакової Т. Т. знаходимо визначення проєктної технології, а саме: це система самостійної, узгодженої, комплексної, комунікативно-пізнавальної діяльності, спрямованої на досягнення практичного результату – проєкту, який поступово ускладнюючись, сприяє, з одного боку, використанню різноманітних методів, а з іншого – інтеграції знань, умінь і навичок з різних галузей наук, розвиває здатність до самоорганізації, саморозвитку та самовдосконалення [8, с. 3].

Проєктна діяльність учнів завжди є міжпредметною, орієнтується на розв'язання реальних проблемно-пошукових, дослідницьких завдань, які одночасно пов'язані з вивченням іноземної мови і культури та виходять за межі навчальної аудиторії. Проєктні завдання виводять учнів за межі навчального контексту, усувають або значно скорочують розрив між навчальним та реальним користуванням іноземною мовою, створюють умови для практичного використання набутих знань, умінь, стратегій у різних ситуаціях міжкультурного іншомовного спілкування [12, с. 50].

Працюючи над проєктом, кожен учень має можливість проявити власну фантазію і творчість, бути самостійним у прийнятті рішень. Пінчук І. О. запевняє, що проєктна технологія дозволяє одночасно і більш ефективно формувати в учнів низку ключових компетентностей, передовсім – «уміння вчитися», тобто вміння самостійно здобувати знання у будь-якому вимірі «простору навчання». Школярі

навчаються самостійно визначати проблеми і цілі діяльності, ефективно співпрацювати, бути ініціативними й відповідальними за прийняття рішень, обґрунтовано розв'язувати суперечності [6, с. 2]. Дослідники Пометун О. І. та Пироженко Л. В. також зазначають, що особливе місце під час роботи із проєктними технологіями займає самодіяльність, креативний підхід з урахуванням власних інтересів та активність учнів, що допомагає зробити процес навчання особистісно-орієнтовним. Під час такого навчання учні вчаться бути демократичними, спілкуватися з іншими людьми, критично мислити тощо [7, с. 7].

Загалом можна зазначити наступні основні ознаки освітньої проєктної технології у галузі вивчення іноземних мов і культур:

- Соціально орієнтований характер, що проявляється у двох аспектах: а) проєктно-дослідницька діяльність учнів під час оволодіння соціокультурною дійсністю; б) соціально-рольовий статус учасників проєктування як суб'єктів взаємодії у процесі проєктної роботи.
- Практико-орієнтований характер: створення (конструювання, дослідження) певного продукту (інформаційного, предметно-практичного, експериментального типу тощо) і можливості практичного застосування здобутих в освітньому процесі знань.
- Проблемно-дослідницький характер: наявність реального проблемного завдання, яке потребує розв'язання і спонукає до навчально-дослідницької діяльності.
- Інтегративний характер: інтегративний предметний зміст і спрямованість на оволодіння цілісним комплексом умінь, навичок та знань (з різних галузей), які забезпечують дослідницьку та соціокультурну діяльність.
- Методологічний характер: усвідомлене засвоєння учнями способів навчально-пізнавальної діяльності (від формулювання задуму до оцінки продукту).
- Особистісно вмотивований характер: особиста ініціатива школярів щодо розробки (дослідження) певної цікавої для них проблеми, яка має

особистісний смисл, реальну значущість та забезпечує творчу роботу учасників проектування.

- Самоврядний характер: активна роль кожного учасника проектування як індивідуального суб'єкта і роль групи як колективного суб'єкта навчальної діяльності.
- Інтерактивний характер: навчання у співробітництві, взаємонавчання, співтворчості.
- Рефлексивно-оціночний характер: рефлексивна самооцінка (індивідуальна та взаємна) створення проекту від задуму до результату (продукту).
- Творчий характер: емоційна залученість, вільний творчий пошук, взаємна творчість, усвідомлення школярем творчої сутності навчально-пізнавальної діяльності [9, с. 4].

Робота над проектом носить інноваційний характер: вимагає від учнів застосовувати нові знання, спираючись на засвоєний раніше матеріал [15, с. 163]. Під час використання проектної технології вирішується ціла низка різнорівневих дидактичних, виховних і розвивальних завдань: вдосконалюються пізнавальні навички учнів, формуються вміння самостійно конструювати свої знання, вміння орієнтуватися в інформаційному просторі, активно розвиваються критичне мислення, сфери комунікації [5, с. 289].

Учений Hutchinson T. говорить про те, що проектна технологія відзначається високим рівнем адаптивності до освітнього процесу. Вона створює зв'язок між іноземною мовою та тим, хто навчається; та заохочує використовувати широкий спектр комунікативних навичок [18, с. 10]. Інший учений Phillips D. акцентує увагу на тому, що проектна діяльність сприяє розвитку соціальних навичок: співпраця, командне прийняття рішень, чесний обмін та цінування внеску кожного учасника у вирішення спільної справи [20, с. 6].

Дослідник Fried-Booth D. L. стверджує, що кожен проект проходить три етапи: початок у класі, вихід у світ та повернення до класу. На кожному з цих трьох етапів учитель допомагає учням у створенні кінцевого продукту, але не керує ними

[17, с. 7]. За характером поставленої проблеми продукт може бути матеріальний, соціальний, історичний, науково-дослідний [3, с. 3]. Наприклад, постер про улюблене місце для відпочинку або усна презентація нещодавно прочитаної книги. Цінність проекту полягає не просто в кінцевому продукті, а в процесі роботи до кінцевої точки [22, с. 10].

Крім того, для успішного використання проектної технології вчитель обов'язково має створити дружню і доброзичливу атмосферу в класі. Учні спілкуються краще, якщо вони відчують підтримку як з боку команди, так і вчителя [21, с. 122]. Наприклад, іноді учень не може зрозуміти мовленнєве завдання до створення монологічного висловлювання. Щоб подолати ці труднощі, вчителю потрібно завчасно знати, який тип монологу він хоче отримати від учня, створити навчально-мовленнєву ситуацію, чітко й лаконічно сформулювати мовленнєву настанову, за потреби підготувати необхідні опори [13, с. 6]. Проте, як зазначають провідні педагоги, вчителю слід бути особливо обережним у донесенні знань та оцінюванні результатів проектної діяльності, оскільки виконуючи роль «джерела абсолютної істини», він може сповільнити розвиток самостійності учнів [16, с. 10].

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ I

Відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти однією з ключових англійськомовних компетентностей є компетентність у монологічному мовленні, яка передбачає володіння учнями цілим рядом важливих умінь. Для

успішного формування компетентності в монологічному мовленні вагому роль грає ступінь розвитку в учнів спеціальних, інтелектуальних, навчальних, організаційних і компенсаторних умінь. У процесі розвитку вмінь англійськомовного монологічного мовлення учнів основної школи наразі вчителі все більше впроваджують в освітній процес використання проєктної технології навчання, яка характеризується високою адаптивністю до освітнього процесу. Також ця технологія носить соціально орієнтований, практико-орієнтований, проблемно-дослідницький, інтегративний, методологічний, особистісно вмотивований, самоврядний, інтерактивний, рефлексивно-оціночний і творчий характер. У свою чергу це мотивує учнів до вивчення англійської мови, допомагає їм вдосконалювати свої комунікативні та пізнавальні навички, застосовувати раніше засвоєні знання на практиці та конструювати нові знання, розвиває в учнів критичне мислення, лідерські якості, вміння орієнтуватися в інформаційному просторі, працювати в команді тощо.

РОЗДІЛ 2. МЕТОДИКА ВИКОРИСТАННЯ ПРОЄКТНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ ДЛЯ РОЗВИТКУ ВМІНЬ АНГЛІЙСЬКОМОВНОГО МОНОЛОГІЧНОГО МОВЛЕННЯ УЧНІВ 9 КЛАСУ

2.1. Вивчення та узагальнення педагогічного досвіду використання

проектної технології у процесі навчання англійської мови учнів основної школи

Дослідницьке завдання цього підрозділу полягає у вивченні та узагальненні педагогічний досвіду вчителів Скандинавської гімназії м. Києва щодо використання різних форм проектної технології у процесі розвитку вмінь англійськомовного монологічного мовлення учнів основної школи, а також аналізі підручника з англійської мови для 9 класу щодо використання проектної технології для розвитку вмінь англійськомовного монологічного мовлення учнів основної школи.

Протягом педагогічної практики у Скандинавській гімназії міста Києва ми мали можливість проводити педагогічні спостереження на уроках вчителів за процесом розвитку в учнів 9 класу вмінь англійськомовного монологічного мовлення. До того ж ми детально аналізували всі реалізовані уроки з англійської мови на предмет розвитку компетентності в монологічному мовленні. Результати таких спостережень і аналіз показали, що у відрізку освітнього процесу під час нашої практики компетентність у монологічному мовленні в учнів 9 класу розвинена недостатнім чином, ніж це передбачено в навчальній програмі з іноземних мов. Відповідно до навчальної програми, випускник основної школи має «детально розповідати про власний досвід, описувати свої почуття та реакцію» [1, с. 23]. У своєму чергу ми можемо стверджувати, що більшість учнів 9 класу, розповідаючи про своє життя, досвід, спогади, почуття тощо, не можуть вільно висловлюватися англійською мовою, вони відчувають невпевненість у правильності своїх тверджень і часто потребують допомоги з боку вчителя або однокласників для формулювання думок.

Крім того, педагогічні спостереження на уроках учителів показали, що учні 9 класу мають проблеми з аргументацією тверджень і поясненням свого вибору саме англійською мовою, адже під час уроків вони безперешкодно та цілком природньо роблять це рідною мовою, а потім на прохання вчителя повторюють те

саме англійською мовою, але з певними труднощами та значно повільніше. До того ж багатьом учням складно стисло та лаконічно оформлювати те, що вони мають на меті передати словесно. У зв'язку з цим під час монологічного мовлення учні нерідко повторюють одні й ті самі аргументи по декілька разів у незв'язній формі, що відповідно вносить свої труднощі у сприйняття їхніх думок.

Ми можемо припустити, що однією з можливих причин низького рівня розвитку вмінь англійськомовного монологічного мовлення учнів 9 класу є неповноцінне проходження учнями всіх етапів формування компетентності в монологічному мовленні. Як нам відомо, на першому етапі учні навчаються об'єднувати зразки мовлення рівня фрази в одну понадфразову єдність; метою другого етапу є навчити учнів самостійно будувати висловлювання понадфразового рівня; на третьому етапі головне завдання учителів полягає в навчанні учнів створювати монологічні висловлювання текстового рівня [4, с. 353-356]. Під час спостережень за уроками вчителів, ми помітили, що не кожний урок з навчання монологічного мовлення закінчується створенням учнями монологів текстового рівня, як правило, для цього банально не вистачає часу. За час уроку, який в основній школі становить 45 хвилин, у вчителів не виходило приділити достатню увагу всім етапам формуванню компетентності в монологічному мовленні, при цьому не забуваючи й про іншу або інші компетентності, щоб урок вийшов цілісним і комплексним, спрямованим на формування і розвиток декількох компетентностей.

Протягом педагогічної практики ми також вивчали педагогічний досвід учителів Скандинавської гімназії міста Києва на предмет використання різних форм проєктної технології у процесі розвитку вмінь англійськомовного монологічного мовлення учнів 9 класу. На жаль, проєктна технологія навчання майже не використовується учителями Скандинавської гімназії міста Києва в процесі розвитку вмінь англійськомовного монологічного мовлення учнів. Вчителі школи не працюють з проєктами для навчання своїх учнів. Розмовляючи з вчителями, можна стверджувати, що на це існує багато різних причин, як-от: брак

часу, небажання виділяти особистий ресурс на розробку навчального проєкту та вивчати нові матеріали, неможливість організувати злагоджену роботу учнів тощо. Зокрема, ми вважаємо, що головна проблема того, що проєктна діяльність не впроваджується учителями в освітній процес – це необізнаність учителів щодо використання проєктної технології навчання і відсутність практики її реалізації під час уроків з англійської мови. Вчителів у школі не навчають тому, яким чином впроваджувати проєктну технологію навчання в освітній процес, не проводять тренінги для вчителів щодо особливостей використання цієї технології в освітньому процесі, щодо переваг у виконанні учнями проєктів тощо. Усе це має вивчатися вчителями самостійно та лише за власним бажанням у вільний від роботи час, на що, звісно, у вчителів школи часто не вистачає сил і мотивації.

Ба більше, ми проаналізували підручник з англійської мови для 9 класу щодо використання проєктної технології для розвитку вмінь англійськомовного монологічного мовлення учнів основної школи. У Скандинавській гімназії міста Києва учні вивчають англійську мову за допомогою автентичних підручників, але вони жодним чином не забезпечують проєктну діяльності на уроках з англійської мови. Зокрема, у 9 класі учні навчаються за навчально-методичним комплексом *Focus 3 (2nd ed.)* авторів *Kay S., Jones V.* видавництва *Pearson*, що складається з таких складових частин, як-от: *Teacher's book, Student's book, Workbook*. Можемо зауважити, що загалом цей навчально-методичний комплекс відмінно підходить для навчання учнів, адже він є автентичним, сучасним та інтерактивним. Насамперед нас цікавить *Student's book*, адже саме він має містити у разі наявності навчальні проєкти для учнів. Можемо сказати, що підручник характеризується зрозумілою та чіткою структурою. Він ділиться на 8 юнітів, кожен з яких присвячений окремій темі. Наприклад, юніт 1 присвячений стилю і моді, юніт 2 – спортивним питанням, юніт 3 – подорожам, юніт 4 – здоровому харчуванню і т.д. Крім того, кожен юніт ділиться на підрозділи присвячені різним мовним та мовленнєвим компетентностям. Отже, юніт складається із 8 частин: *Vocabulary, Grammar, Listening, Reading, Grammar, Use of English, Writing and Speaking*. Також

юніт має у своїй структурі Word list, який допомагає учням опанувати і систематизувати усю лексику з конкретної теми. Кожен юніт закінчується Review з різноманітними вправами для закріплення знань, які учні отримали під час вивчення теми (див. рис. 2.1.).

	VOCABULARY	GRAMMAR	LISTENING	READING	GRAMMAR	USE OF ENGLISH	WRITING	SPEAKING	FOCUS REVIEW
1 A new look BBC 6 6:1 p. 116 Distressing jeans	pp. 4-5 Clothes and accessories; fashion and style; personality Quiz: Style trial p. 15 Word list	p. 6 Dynamic and state verbs GRAMMAR ANIMATION 6 6:2	p. 7 Friendship Vocabulary: Relationship phrases Exam Focus: True/False Pronunciation Focus: Numbers	pp. 8-9 Icons of fashion Vocabulary: Clothing; compound adjectives Exam Focus: Note completion	p. 10 Present Perfect Continuous GRAMMAR ANIMATION 6 6:3 6:4	p. 11 Word formation – common suffixes Sentence transformation	pp. 12-13 Writing Focus: Describing a person Language Focus: Tentative language	p. 14 Describing a photo	pp. 16-17
2 It's just a game BBC 6 6:5 p. 118 The Brujas	pp. 18-19 Phrasal verbs; collocations; people in sport Reading: Sporting questions p. 29 Word list	p. 20 Narrative tenses GRAMMAR ANIMATION 6 6:6	p. 21 Role models Vocabulary: Phrasal verbs Exam Focus: Note completion Pronunciation Focus: Long vowel sounds	pp. 22-23 Rafa: My story Vocabulary: Rituals and routines; word families Exam Focus: Gapped text	p. 24 Verb patterns GRAMMAR ANIMATION 6 6:7	p. 25 so, too, neither/nor, not either Multiple choice p. 119 FOCUS VIDEO 6 6:8	pp. 26-27 Writing Focus: A story Language Focus: Linkers to describe events in a sequence	p. 28 Asking for and giving an opinion; agreeing and disagreeing ROLE PLAY 6 6:9	pp. 30-31
3 On the go BBC 6 6:10 p. 120 A hotel in the clouds	pp. 32-33 Noun phrases; collocations; synonyms for trip Listening: Extreme journeys to school p. 43 Word list	p. 34 Present and past speculation GRAMMAR ANIMATION 6 6:11	p. 35 Different holiday experiences Vocabulary: Compound nouns Exam Focus: Multiple choice Pronunciation Focus: Word stress	pp. 36-37 Travel and the smartphone generation Vocabulary: Negative adjectives; verb phrases Exam Focus: Multiple choice	p. 38 Used to and would GRAMMAR ANIMATION 6 6:12 6:13	p. 39 Phrasal verbs Gapped sentences	pp. 40-41 Writing Focus: A personal email giving advice Language Focus: Ellipsis	p. 42 Asking for and giving advice ROLE PLAY 6 6:14	pp. 44-45
4 Eat, drink and be healthy BBC 6 6:15 p. 122 Umami	pp. 46-47 Fruit and vegetables; describing food; collocations Reading: Celebrity diets p. 57 Word list	p. 48 Future forms GRAMMAR ANIMATION 6 6:16	p. 49 Diets Vocabulary: Collocations Exam Focus: Matching Pronunciation Focus: Vowel sounds	pp. 50-51 The Real Junk Food Project Vocabulary: Collocations; cooking verbs Exam Focus: Open-ended questions	p. 52 Future Continuous and Future Perfect GRAMMAR ANIMATION 6 6:17	p. 53 Question tags Multiple choice	pp. 54-55 Writing Focus: A formal email asking for information and clarification Language Focus: Indirect questions	p. 56 In a restaurant; indirect questions ROLE PLAY 6 6:18	pp. 58-59
5 Planet Earth BBC 6 6:19 p. 124 Chameleons	pp. 60-61 Phrasal verbs; collocations; word families Quiz: Mysteries of the ocean p. 71 Word list	p. 62 Articles: no article, a/an or the p. 125 FOCUS VIDEO 6 6:20 6:21	p. 63 Eco school Vocabulary: Compound nouns; environment protection Exam Focus: Multiple choice Pronunciation Focus: Word stress	pp. 64-65 Camping in the wild Vocabulary: In the woods; verb phrases Exam Focus: Multiple choice	p. 66 Non-defining relative clauses GRAMMAR ANIMATION 6 6:22	p. 67 Prepositions at the end of clauses Open cloze	pp. 68-69 Writing Focus: A 'for and against' essay Language Focus: Linkers	p. 70 Expressing and justifying an opinion; describing and contrasting pictures ROLE PLAY 6 6:23	pp. 72-73
6 Good health BBC 6 6:24 p. 126 Caffeine alternatives	pp. 74-75 Parts of the body; injuries; body idioms Reading: Excuses for missing school p. 85 Word list	p. 76 Second Conditional; wish/if only GRAMMAR ANIMATION 6 6:25	p. 77 Charity events Vocabulary: Charity fundraising Exam Focus: Note completion Pronunciation Focus: Vowel sounds	pp. 78-79 Medical professions Vocabulary: Health issues Exam Focus: Matching	p. 80 Third Conditional GRAMMAR ANIMATION 6 6:26	p. 81 Clauses of purpose Open cloze p. 127 FOCUS VIDEO 6 6:27	pp. 82-83 Writing Focus: A factual article Language Focus: Comment and opinion adverbs	p. 84 At the doctor's surgery ROLE PLAY 6 6:28	pp. 86-87
7 Entertain me BBC 6 6:29 p. 128 Shakespeare's avatars	pp. 88-89 Entertainment; people in entertainment; phrasal verbs Listening: An interview with a young performer p. 99 Word list	p. 90 Reported Speech – statements; reporting verbs GRAMMAR ANIMATION 6 6:29	p. 91 Viral videos Vocabulary: Collocations Exam Focus: Matching Pronunciation Focus: Word families and word stress	pp. 92-93 Book soundtracks Vocabulary: Phrases related to reading; word building Exam Focus: Gapped text	p. 94 Reported Speech – questions and imperatives GRAMMAR ANIMATION 6 6:30	p. 95 Nouns Sentence transformation p. 129 FOCUS VIDEO 6 6:31	pp. 96-97 Writing Focus: An article reviewing an event Language Focus: Modifiers with base and extreme adjectives	p. 98 Asking for permission; polite requests ROLE PLAY 6 6:32 6:33	pp. 100-101
8 Modern society BBC 6 6:34 p. 130 Coffee stalls	pp. 102-103 Crime and criminals; people involved in a crime case; the justice system Listening: UK crime trends p. 113 Word list	p. 104 The Passive GRAMMAR ANIMATION 6 6:35	p. 105 A young ex-offender Vocabulary: Prison Exam Focus: Multiple choice Pronunciation Focus: Word stress	pp. 106-107 Random acts of kindness Vocabulary: Verb phrases; synonyms Exam Focus: Multiple choice	p. 108 Have something done GRAMMAR ANIMATION 6 6:36	p. 109 Reflexive pronouns Sentence transformation p. 131 FOCUS VIDEO 6 6:37	pp. 110-111 Writing Focus: An opinion essay Language Focus: Giving your opinion and emphasising a point	p. 112 Opinions: talking about advantages and disadvantages ROLE PLAY 6 6:38	pp. 114-115

pp. 116-131 Video worksheets pp. 132-155 Grammar and Use of English reference and practice
WORD STORE BOOKLET Word Stores 1-8, Word building, Use of English

p. 156 Prepositions p. 157 Phrasal verbs p. 158 Pronouns and numerals p. 159 Irregular verbs

Рис. 2.1. [19, с. 2-3]

Як можна помітити, уроки для розвитку вмінь монологічного мовлення і діалогічного мовлення об'єднані разом у підрозділі Speaking. Проте, варто зазначити, що також майже у кожному підрозділі є вправи для розвитку вмінь англійськомовного монологічного мовлення учнів, що дозволяє учням на кожному уроці висловлювати свої думки та розмовляти англійською мовою. Наприклад, на рис. 2.2. зображений фрагмент уроку, в якому перед аудіюванням на тему «відомих спортивних особистостей» учням пропонується розповісти, яку відому особистість у спортивному світі вони б обрали як приклад для наслідування, наводячи свої аргументи та висловлюючись у формі монологу на дану тему.

- 4 **SPEAKING** Discuss which sports star you would choose as a good role model. Give reasons for your choice.

Рис. 2.2. [19, с. 21]

Ба більше, навіть у підрозділі Grammar учням пропонується практикувати монологічне мовлення за заданою комунікативною ситуацією для закріплення граматичних конструкцій (див. рис. 2.3.).

- 8 **SPEAKING** You are going to tell your partner a story. Choose option A or option B. Think about what to say and how to say it. Then tell the story.
- Option A:** Think of an exciting sports event you've seen or an exciting game you've played in.
- Option B:** Choose one of the true stories in this lesson. Close your book.
- I'll never forget the time I scored the winning goal for our school team. We were playing in the final of ...*

Рис. 2.3. [19, с. 20]

Загалом у підрозділі Speaking наявні усіх необхідні вправи та завдання для формування компетентності у монологічному мовленні. Вони розташовані за логікою: спочатку учні об'єднують зразки мовлення в понадфразову єдність, потім за допомогою опор навчаються будувати міні-монологи, а згодом уже створюють повноцінні монологи відповідно до певної комунікативної ситуації. Проте, часто вчителі не встигають під час уроку дійти до етапу продукування учнями цілих монологів, навчання монологічного мовлення завершується на етапі створення міні-монологів.

На жаль, у даному підручнику ми не знаходимо окремих юнітів, які були б присвячені проєктній технології навчання. Також у ньому немає готових розроблених проєктів, які вчителі можуть одразу використовувати на практиці. Тобто, вчителям для впровадження проєктної технології в освітній процес необхідно самостійно розробляти проєкти для учнів, що займає багато часу та вимагає від них значних зусиль. Проте, можемо стверджувати, що у підручнику все

ж такі є окремі невеликі елементи навчальних проєктів. Наприклад, для розвитку вмінь монологічного мовлення учням часто пропонується дати відповідь на цікаве та провокативне запитання (див. рис. 2.4.). Подібного роду запитання можуть лягти в основу проблемно-дослідницького питання навчального проєкту, який вчитель заздалегідь може підготувати для своїх учнів. Проблемні запитання, які з першого погляду не мають чіткої відповіді, потребують додаткового пошуку інформації і аргументації вибору сприяють створенню навчальних проєктів.

9 **SPEAKING** Discuss which is more important:
to win or to take part?

Рис. 2.4. [19, с. 19]

Отже, проаналізувавши Student's book навчально-методичного комплексу Focus 3 (2nd ed.), ми вважаємо, що загалом даний підручник містить велику кількість комунікативних вправ для розвитку вмінь англійськомовного монологічного мовлення учнів 9 класу впродовж ряду уроків. Однак, у ньому критично не вистачає практичних розробок навчальних проєктів, які б допомагали вчителям якісно та безперервно забезпечувати розвиток вмінь англійськомовного монологічного мовлення учнів на уроках. Саме тому протягом педагогічної практики нами був розроблений власний проєкт націлений на розвиток умінь англійськомовного монологічного мовлення учнів 9 класу, який ми презентуємо у наступного підрозділі даної роботи.

2.2. Проєкт «Do sports have the power to change our lives?» для розвитку вмінь монологічного мовлення учнів 9 класу

Дослідницьке завдання цього підрозділу полягає у розробленні навчального проєкту для розвитку вмінь англійськомовного монологічного мовлення учнів 9

класу для проведення за ним пробного навчання у Скандинавській гімназії міста Києва.

Під час педагогічної практики у Скандинавській гімназії міста Києва ми мали можливість здійснити пробне навчання за проектною технологією. З цією метою нами був розроблений навчальний проєкт на тему «Do sports have the power to change our lives?» для розвитку вмінь англійськомовного монологічного мовлення учнів 9 класу. Тема проєкту є дуже актуальною в умовах дистанційного навчання, коли учні навчаються за комп'ютерами та ведуть малорухливий спосіб життя. До того ж тема нашого проєкту відповідає темі в тематичному плані занять «On the go», що дозволило цілком природньо завершити цей цикл виконанням незвичної, а водночас захоплюючої для учнів групової роботи.

Метою нашого проєкту є проаналізувати, який вплив може мати спорт на життя людей. Проєкт створений переважно на базі матеріалів підручника *Oxford Discover Futures 3* автора *Wildman J.*, матеріалів з інших джерел, а також особисто створених нами вправ і завдань. За методичною типологією проєктів Устименко О. М., цей проєкт є простим, міжпредметним, інформаційно-дослідницьким з елементами оглядового, з відкритою (явною) координацією (вчитель бере на себе роль фасилітатора), внутрішнім, короткотривалим (розрахований на 3 уроки), груповим і таким, що виконується з опорою на матеріали підручника [14, с. 351]. Проблемно-дослідницьке питання проєкту є однойменним до теми «Do sports have the power to change our lives?», а проєктне завдання ми сформулювали для учнів наступним чином: Work in groups and find out the ways how sports change our lives. Make notes, prepare slides and a script for your presentation. Give your presentation to the class.

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЄКТ «DO SPORTS HAVE THE POWER TO CHANGE OUR LIVES?» ДЛЯ УЧНІВ 9 КЛАСУ

Тип проєкту: простий, міжпредметний, інформаційно-дослідницький з елементами оглядового, з відкритою (явною) координацією, внутрішній,

короткотривалий, груповий, виконується з опорою на матеріали підручника.

Мета проєкту: проаналізувати, який вплив може мати спорт на життя людей.

Проектний продукт: доповідь у формі усної і мультимедійної презентації.

Формат вступного мотивувального заходу (entry event): обговорення проблемної ситуації з класом.

Проблемно-дослідницьке питання (driving question): Do sports have the power to change our lives?

Проектне завдання (project task): Work in groups and find out the ways how sports change our lives. Make notes, prepare slides and a script for your presentation. Give your presentation to the class.

При створенні даного проєкту ми орієнтувалися на структуру навчальних проєктів, яку пропонує Арванітопуло Е. Г. Зокрема, вона передбачає такі етапи, як-от: підготовчий (обговорення теми проєкту і його кінцевого продукту), виконавчий (збирання необхідної інформації та її обговорення), презентаційний (презентація продукту), підсумковий (аналіз результатів) [3, с. 4].

ВПРАВИ І ЗАВДАННЯ ПРОЄКТУ

ПІДГОТОВЧИЙ ЕТАП

Протягом підготовчого етапу ми презентували учням проблемну ситуацію (entry event) і обговорювали її разом з учнями. Потім учні дивилися мотивуюче відео «How Can Sports Change One's Life» на платформі TED і відповідали на запитання. Метою було ввести учнів у тему проєктної діяльності та зацікавити їх, також заохочувати їх до монологічних висловлювань. Крім того, ми повідомили

учням тему проєкту, проблемно-дослідницьке питання (driving question) і проєктне завдання (project task), яке стоїть перед ними на час виконання проєкту. Згодом учні почали виконувати вправи з автентичного підручника, метою яких було навчити учнів об'єднувати зразки мовлення рівня фрази в одну понадфразову єдність і самостійно будувати висловлювання понадфразового рівня (див. ex.1, ex.2).

Опис проблемної ситуації (entry event):

T: Students, as you know, nowadays sports have become a part of our lives. Many people do sports in different ways and for different purposes. In general, a physical activity is of great importance in each stage of life. By doing sports even at a young age, people keep themselves in shape and feel good. Moreover, it improves the personality as well. It teaches and develops strategic thinking, leadership skills, goal setting and so on. By the way, students, **when did you first become interested in sports? Have your families and friends encouraged you in your dreams? Do you do any sports now? Why/why not? How do you think sports could influence your life?** (*discussion with students*)

T: Students, I am sure you have heard of TEDx Program. Let's watch a video **«How Can Sports Change One's Life»** presented there and listen to Luiza Relvas from Brazil, who shares her own experience on how her involvement with sports have altered the course of her life.

How Can Sports Change One's Life? | Luiza Relvas | TEDxCATSAcademyBoston

T: Well, what is the main idea of this video? Why does Luiza love sports? What sport does Luiza do? What kind of girl was Luiza at school and what kind of girl has she become thanks to sports? In your opinion, what are sport values? Are sports about competition, winning/losing or something more? Students, what do you think? *(discussion with students)*

T: As you see, the issue may be considered from different points of view, but as we heard from the speech, mind is directly related to physical performance. Practicing sports, we can find out the ways to express ourselves. Undoubtedly, we learn how to work with people (even if when we really do not want to). Doing sports, we learn how to keep trying, never give up and so on. However, of course, this is not all about sports...

T: Students, to better understand this issue, we will analyze whether sports have the power to change our lives. **During the project**, you will work in small groups and find out the ways how sports change our lives. As a result, in your groups you will prepare short presentations on the following topic: "Do sports have the power to change our lives?" and give them to the class.

Ex. 1

T: Students, you are going to read the article **«Sports without borders»** about the town of Bekoji. After reading, imagine that you need to give an interview to an English correspondent. Tell him why the athletes in Bekoji are so successful. I will tell you my argument as an example, and you are supposed to add your own arguments one by one. Each of you should listen to your classmates very carefully in order to avoid any repetitions.

For example: The athletes in Bekoji are so successful because they have won 35 Olympic medals in the last 20 years. (The athletes in Bekoji are so successful because ...)

T: So, first, read the article, and then, add your arguments one by one.

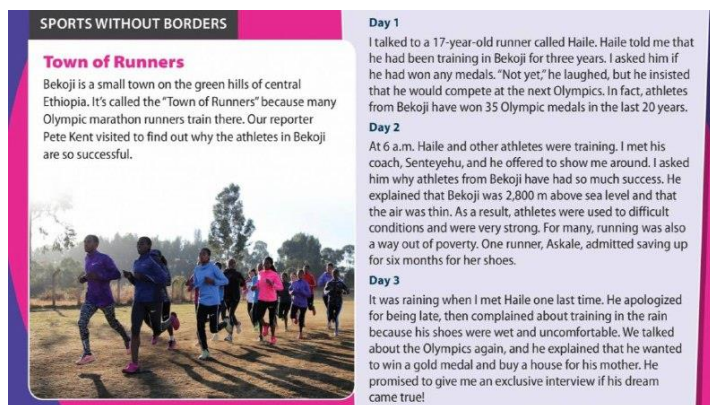

Рис. 2.6. [23, с. 84]

Ex. 2

T: Students, now you are going to read the profiles of three different athletes. But first, read the questions below. Second, read the profiles. After reading, be ready to answer the questions in the form of a small monologue.

Which sport do they play? How have sports changed their lives? Are their lives better or worse because of sports?

Рис. 2.7. [23, с. 85]

ВИКОНАВЧИЙ ЕТАП

На виконавчому етапі проєкту всі учні класу діляться на 3 невеликі групи. Учні знайомляться з різноманітними матеріалами з теми проєкту (дивляться відео і читають статті), які ми завчасно для них підібрали відповідно до їхнього рівня знань (під час аудіювання і читання учні розуміють 70-80% інформації, про значення незрозумілих лексичних одиниць можна здогадатися з контексту чи

подивитися у словнику). До того ж вони роблять нотатки основних почутих і прочитаних ідей, які потім презентують іншим групам у монологічній формі і будуть надалі використовувати під час створення кінцевого продукту проєкту. Метою етапу є навчити учнів самостійно створювати міні-монологи, узагальнюючи отримані знання з теми. Важливо зауважити, що ми радимо, які матеріали використовувати учням під час роботи, але не змушуємо їх це робити. Вони самостійні у своїх рішеннях і можуть використовувати все, що завгодно. У кінці виконавчого етапу учасники кожної з груп розподіляють між собою обов'язки щодо підготовки кінцевого продукту – презентації (див. табл. 2.2.).

T: Students, now split into 3 groups. You are going to read articles and watch videos with different information about how sports change our lives. While you are reading and watching, make notes. Then, each group shares the noted information with each other. You can also search online and find out more information concerning the issue.

Інтернет-ресурси для учнів:

VIDEOS

- 1) «How Does Sports Benefit You | Health Benefits Of Sports»: <https://m.youtube.com/watch?v=a3L9SX71qZI>
- 2) «How exercise affects the brain»: https://m.youtube.com/watch?list=TLGGHYNe6dG-BIAyNzExMjAyMg&v=E0ARTVoI18U&feature=emb_title
- 3) «How playing sports benefits your body ... and your brain | Leah Lagos and Jaspal Ricky Singh»: <https://ed.ted.com/lessons/how-playing-sports-benefits-your-body-and-your-brain-leah-lagos-and-jaspal-ricky-singh#review>
- 4) «Power of Sports to Shape the Future of Adolescents»: https://m.youtube.com/watch?v=a3CEO0F7G50&feature=emb_title
- 5) «Sport Is My Life» : <https://m.youtube.com/watch?v=9Sq207gnZpU>

ARTICLES

1. «Benefits of Sports for Adolescents»:
<https://www.muhealth.org/conditions-treatments/pediatrics/adolescent-medicine/benefits-of-sports>
2. «Developing life skills through sports»:
<https://www.healthdirect.gov.au/amp/article/developing-life-skills-through-sports>
3. «Does sport have the power to change the world?»:
<https://www.childfundrugby.org/2019/10/16/does-sport-have-the-power-to-change-the-world/>
4. «How Can Sports Change Your Life?»:
<https://www.completesports.com/how-can-sports-change-your-life/>
5. «How Does Playing Sports Affect Someone's Life?»:
<https://www.sportsrec.com/8127260/what-is-the-importance-of-sports-in-our-lives>
6. «How Sports Change People's Lives: 5 Amazing Stories»:
<https://bestselfmedia.com/how-sports-change-peoples-lives/>
7. «My own experiences show how sport is a powerful tool for developing life skills»:
<https://www.unodc.org/dohadeclaration/en/news/2017/03/my-own-experiences-show-how-sport-is-a-powerful-tool-for-developing-life-skills.html>
8. «Sport has the power to change your life!»:
<https://www.danebank.nsw.edu.au/sport-has-the-power-to-change-your-life/>

T: Work in the same groups. Each group should prepare a presentation on how sports change our lives. Before that, make a list of tasks that need to be done. Then complete the *Who?* and *When?* columns.

Task	What?	Who?	When?
------	-------	------	-------

1			
2			
3			
...			

Табл. 2.2.

ПРЕЗЕНТАЦІЙНИЙ ЕТАП

Протягом презентаційного етапу учасники проєктних груп готують і представляють у класі свої кінцеві продукти (презентації) відповідно до комунікативного завдання, користуючись своїми замітками, які вони робили на попередньому етапі проєкту. До того ж ми надаємо їм навчальну допомогу щодо того, як вдало підготувати свій виступ (див. рис. 2.9., рис. 2.10., рис. 2.13) і зробити мультимедійну презентацію (див. рис. 2.11., рис. 2.12.).

T: Keep working in groups, prepare slides and write a script for your presentation. Each presentation should contain an example of a real person whose life has changed thanks to sports and the detailed information on how exactly sports change our lives (use the notes you made while reading articles and watching videos). Please, do not forget to use key phrases that help you make the speech more structured. Moreover, have a look at the tips on how to make a good power point presentation.

Key phrases Giving presentations	
Starting presentations	
Hello, I'm ..., and I'm here to	
First, we're going to ..., and then we'll	
Introducing another speaker	
Now I'm going to hand over to (Jason).	
Now (Leo) is going to take over.	
Over to (Jason).	
Talking about slides	
On this slide we can see	
As you can see, ...	
The next slide gives us an idea of	
Let's have a look at the chart / graph.	
This slide shows	
Finishing presentations	
In conclusion, ...	
To sum up, ...	
Thank you for listening.	

Рис. 2.9. [23, с. 91]

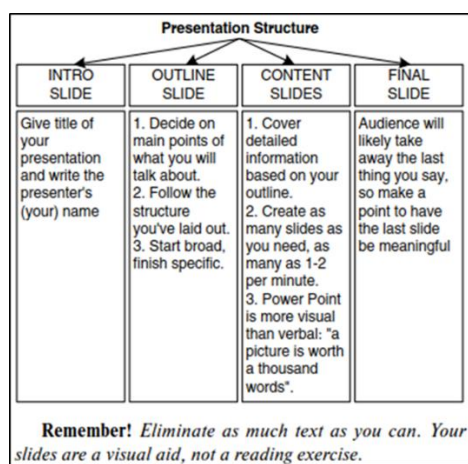

Рис. 2.10. [10, с. 29]

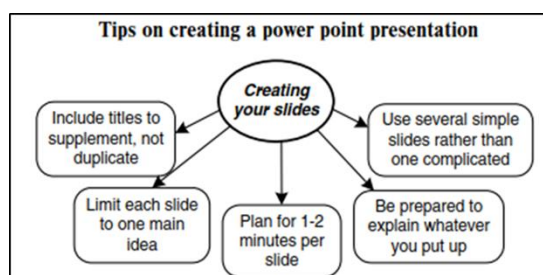

Рис. 2.11. [10, с. 29]

Рис. 2.12. [25]

Рис. 2.13. [26]

T: Give your group presentation to the class and listen to the other presentations.

ПІДСУМКОВИЙ ЕТАП

На підсумковому етапі учні рефлексують щодо виконаних ними проєктів. У

групах вони відповідають на запитання вчителя, оцінюючи як власну роботу, так і роботу інших груп. Також вони аналізують розвиток своїх навичок проєктної діяльності та комунікативних компетентностей під час роботи над проєктом, заповнюючи оціночну таблицю (див. табл. 2.3.). Звісно, вчитель виставляє оцінки всім учням, він оцінює не лише кінцевий продукт учнів (презентацію), але й загальну роботу учнів протягом виконання навчального проєкту.

T: Work in your groups. Think about your project and answer the following questions:

- 1) Which tasks were you not able to complete on time? Why?
- 2) How could you improve the planning of your project?
- 3) How effective was your group's presentation?
- 4) Which presentation was the most successful? Why?

T: Now evaluate your skills after the project. Tick (✓) where necessary.

	It has improved	It did not change	I am not sure
Planning the project			
Doing the project			
Presenting the project			
Listening			
Speaking			
Reading			
Writing			

Табл. 2.3. [16, с. 27]

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ II

Спостереження на уроках з англійської мови за процесом розвитку вмінь монологічного мовлення учнів 9 класу, вивчення та узагальненні педагогічний досвіду вчителів Скандинавської гімназії міста Києва та аналіз підручника *Focus 3 (2nd ed.)* авторів *Kay S., Jones V.* з англійської мови для 9 класу показали, що в учнів компетентність у монологічному мовленні розвинена на нижчому рівні, ніж це передбачено навальною програмою. Учні відчують труднощі під час вираження своїх думок, до того ж під час роботи з підручником учителям не вдається на уроках приділити достатню увагу комплексному розвитку вмінь англійськомовного монологічного мовлення. Педагогічний досвід учителів дозволив нам зрозуміти, що проєктна технологія навчання не впроваджується в освітній процес у Скандинавській гімназії міста Києва, проте, саме вона може допомогти учням ґрунтовно та цілісно розвивати англійськомовні компетентності, виконуючи цікаві проєкти. Нами було розроблено навчальний проєкт «Do sports have the power to change our lives?», який сприяв розвитку вмінь англійськомовного монологічного мовлення учнів 9 класу. Під час захоплюючої діяльності на ряді занять учням вдалося сконцентруватися на монологічному мовленні та покращити свої вміння. Результати пробного навчання показали, що учні більш активно висловлюють свої думки, виконуючи проєкт, і почуваються більш сконцентрованими на своїй діяльності. Вони зацікавлені у створенні та презентації кінцевого продукту своїм однокласникам. Крім того, вони розвивають вміння працювати в групі та знаходити компроміси, вміння планування та організаційні вміння, розвивають свій світогляд, творчість, мислення тощо.

ВИСНОВКИ

Проектна технологія навчання є однією з сучасних дієвих технологій, яка сприяє подоланню мовних бар'єрів та розвитку вмінь монологічного мовлення учнів. Знаходячи відповіді на проблемні питання, учні здобувають нові знання і одночасно розвивають англійськомовні компетентності. Проектна діяльність не тільки допомагає учням одразу знаходити практичне застосування отриманих знань, але й забезпечує самореалізацію учнів, активізує найкращі особистісні якості: ініціативність, наполегливість, самостійність, творчість тощо.

У ході нашого дослідження ми отримали результати, які дали змогу дійти наступних висновків і досягти поставлених завдань.

По-перше, уточнено цілі та зміст формування англійськомовної компетентності в монологічному мовленні учнів основної школи. Було з'ясовано, що для успішного формування компетентності в монологічному мовленні важливо розвивати в учнів спеціальні, інтелектуальні, навчальні, організаційні і компенсаторні вміння. До того ж зміст навчання забезпечується єдністю предметного, процесуального та емоційно-ціннісного компонентів.

По-друге, описано особливості використання проектної технології у процесі розвитку вмінь англійськомовного монологічного мовлення учнів основної школи. Під час дослідження було доведено, чому проектна діяльність є ефективним методом навчання і яким чином учителі можуть її реалізовувати на уроках з англійської мови. На основі праці Устименко О. М. вдалося установити, що проектна технологія навчання носить соціально орієнтований, практико-орієнтований, проблемно-дослідницький, інтегративний, методологічний, особистісно вмотивований, самоврядний, інтерактивний, рефлексивно-оціночний і творчий характер.

По-третє, вивчено та узагальнено педагогічний досвід учителів Скандинавської гімназії м. Києва щодо використання різних форм проектної

технології у процесі розвитку вмінь англійськомовного монологічного мовлення учнів основної школи. Результати показали, що проєктна технологія навчання є новою як для вчителів школи, так і для її учнів. Наразі вчителі не використовують готові розробки проєктів для розвитку будь-яких англійськомовних компетентностей учнів, а також не виділяють час на створення власних навчальних проєктів.

По-четверте, проаналізовано підручник *Focus 3. (2nd ed.)* з англійської мови для 9 класу щодо використання проєктної технології для розвитку вмінь англійськомовного монологічного мовлення учнів основної школи. З'ясовано, що даний підручник не містить готових розробок проєктів, які б учитель міг використовувати на уроках. Проте, кожний розділ підручника має проблемні нестандартні питання, які можна взяти за основу для розроблення власних навчальних проєктів і формулювання проблемно-дослідницьких питань для вирішення учнями у ході виконання проєктів.

По-п'яте, розроблено навчальний проєкт для розвитку вмінь англійськомовного монологічного мовлення учнів 9 класу «Do sports have the power to change our lives?», який передбачає створення учнями кінцевого продукту у формі усної і мультимедійної презентації. Метою проєкту є проаналізувати, який вплив може мати спорт на життя людей. Даний проєкт містить у своїй структурі чотири етапи: підготовчий, виконавчий, презентаційний, підсумковий; кожен з яких містить різні вправи та завдання, які у свою чергу сприяють комплексному розвитку вмінь англійськомовного мовнологоічного мовлення учнів 9 класу.

По-шосте, здійснено пробне навчання за розробленим проєктом для розвитку вмінь англійськомовного монологічного мовлення учнів 9 класу під час педагогічної практики у Скандинавській гімназії м. Києва. Результати пробного навчання показали, що учні жвавіше та активніше висловлюють власні думки та передають свої погляди іншим, аргументують свою точку зору, публічно виступають і проявляють себе, виконуючи проєктні завдання. Усе це підтверджує

те, що вчителям варто забезпечувати навчання англійської мови, використовуючи для цього сучасні методи, зокрема, проєктну технологію навчання. Вона не тільки сприяє розвитку вмінь англійськомовних компетентностей учнів, але й забезпечує їхній розвиток як особистостей.

РЕЗЮМЕ

Сучасна система освіти України перебуває у центрі стрімких змін, вона все більше інтегрується в міжнародний освітній простір і ставить перед собою завдання навчити учнів вільно висловлювати свої думки англійською мовою. До того ж посилюється необхідність в нових підходах до навчання. Проектна діяльність є дієвим і комплексним навчальним методом, який виступає стимулом для учнів опановувати нові знання. Саме це зумовило вибір курсової роботи на тему: «Розвиток умінь англійськомовного монологічного мовлення учнів основної школи засобами проектної технології».

Наукова новизна дослідження полягає в обґрунтуванні доцільності використання проектної технології для розвитку вмінь англійськомовного монологічного мовлення учнів основної школи.

Практичне значення роботи полягає в розробці навчального проекту «Do sports have the power to change our lives?» для розвитку вмінь англійськомовного монологічного мовлення учнів 9 класу.

Курсова робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, резюме та списку використаних джерел. Обсяг роботи складає 41 сторінки, використаних джерел нараховується 26.

У **першому розділі** цієї роботи розкрито теоретичні передумови використання проектної технології у процесі розвитку вмінь англійськомовного монологічного мовлення учнів основної школи: уточнено цілі та зміст формування англійськомовної компетентності в монологічному мовленні учнів основної школи та визначено особливості використання проектної технології у процесі розвитку вмінь англійськомовного монологічного мовлення учнів основної школи.

У **другому розділі** цієї роботи розкрито методику використання проектної технології для розвитку вмінь англійськомовного монологічного мовлення учнів 9 класу: вивчено та узагальнено педагогічний досвід використання проектної технології у процесі навчання англійської мови учнів основної школи, а також

розроблено власний навчальний проєкт «Do sports have the power to change our lives?» для розвитку вмінь монологічного мовлення учнів 9 класу.

Ключові слова: монологічні вміння, англійськомовна компетентність, особистісно-орієнтовне навчання, проєктна технологія, проєктна діяльність.

SUMMARY

The modern education system of Ukraine is in the center of rapid changes, it is increasingly integrated into the international educational space and it sets the task of teaching students to freely express their thoughts in English. In addition to this, the need for new approaches to education is increasing. Project activity is an effective and complex educational method that acts as an impulse for students to acquire new knowledge. This is what led to the choice of a course work on the topic: "Development of English monologue skills of secondary school students by means of project technology."

The scientific novelty of the research consists in substantiating the expediency of using project technology for the development of English monologue skills of secondary school students.

The practical task of the research consists in the development of the educational project "Do sports have the power to change our lives?" for the development of English monologue skills of 9th grade students.

The course work consists of an introduction, two sections, conclusions, a summary and a list of used sources. There are 41 pages of work, 26 sources are used.

In the **first section** of this work, the theoretical prerequisites for the use of project technology in the process of developing the English monologue skills of secondary school students are revealed: the goals and content of the formation of English competence in the monologue speech of secondary school students are clarified and the peculiarities of the use of project technology in the process of developing English monologue skills of secondary school students are determined.

In the **second section** of this work, the method of using project technology for the development of English monologue skills of 9th grade students is revealed: the pedagogical experience of using project technology in the process of teaching English to secondary school students is studied and summarized, and an educational project "Do

sports have the power to change our lives?" for the development of monologue skills of 9th grade students is developed.

Key words: monologue skills, English competence, personality-oriented learning, project technology, project activity.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Навчальні програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов 5-9 класи: затв. Наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804.

2. Про деякі питання державних стандартів повної загальної середньої освіти: Постанова Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 р. № 898.

3. Арванітопуло Е. Г. Проектна робота з англійської мови учнів старшої школи : навч.-метод. посіб. К.: Ленвіт, 2006. С. 56.

4. Бігич О. Б., Бориско Н. Ф., Борецька Г. Е. Устименко О.М. та ін. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: підруч. для студ. класич., пед. і лінгвіст. ун-тів. К.: Ленвіт, 2013. С. 590.

5. Зоренко І. С. Використання проєктного методу під час вивчення учнями англійської мови. Актуальні проблеми навчання та виховання людей з особливими потребами: зб. наук. праць. Вип. 7(9). К.: Університет «Україна», 2010. С. 289-300.

6. Пінчук І. О. Особливості використання проєктної технології на уроках англійської мови у початкових класах. Педагогіка вищої та середньої школи. 2013. Вип. 39. С. 144–149.

7. Пометун О. І., Пироженко Л. В. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: наук.-метод. посібник. К.: А. С. К., 2004. С. 136.

8. Сілакова Т. Т. Проектні технології підготовки студентів. Вісник Національного авіаційного університету. Серія: Педагогіка, Психологія. 2017. №11. С. 153-158.

9. Устименко О. М. Дидактичні характеристики проєктної технології навчання іноземних мов і культур. Сучасна наука в мережі Internet: матеріали XII міжнародної наукової інтернет-конференції. К., 2016. С. 38–50.

10. О. М. Устименко, Ю. В. Коваленко. Комплекс вправ і завдань для навчання студентів другого курсу англійськомовного монологічного мовлення на основі

проектної методики. Навчання іноземних мов у вищих навчальних закладах. 2014. № 3. С. 20-32.

11. Устименко О. М. Навчання іншомовного монологічного мовлення в аспекті компетентнісного підходу. Іноземні мови. 2013. 1 (73). С. 3-9.

12. Устименко О. М. Порівняльний аналіз технологій традиційного та проектного навчання іноземних мов і культур учнів закладів загальної середньої освіти. Іноземні мови. 2020. №2. С. 47-52.

13. Устименко О. М. Скаффолдинг у проектному навчанні іноземних мов. International scientific-practical conference “Problems of modern science and practice”, Boston, USA, 2021. С. 296-303.

14. Устименко О. М. Типологія проектів у навчанні іноземних мов. Young Scientist. Педагогічні науки. 2016. 2 (29). С. 347–352.

15. Цимбал О. М. Проектна технологія в основній та старшій школі в процесі викладання англійської мови. Критичне мислення. Громадянська освіта. Х.: Вид. група «Основа», 2008. С. 173.

16. Цимбал О. М., Тягло О. В., Цимбал П. В. Проектна технологія, критичне мислення і громадянська освіта в процесі вивчення англійської мови. Початкова школа. Х.: Видавнича група «Основа», 2008. С. 109.

17. Fried-Booth D. L. Project work. Oxford: Oxford University Press, 1996. P. 96.

18. Hutchinson T. Introduction to project work. Oxford: Oxford University Press, 1999. P. 20.

19. Kay S., Jones V. Focus 3. Student's book. 2nd ed. Harlow: Pearson. 2020. P. 159.

20. Phillips D., Burwood S., Dumford H. Projects with young learners : resource book for teachers / ed. A. Maley. Oxford: Oxford University Press, 1999. P. 157.

21. Singer M. Psychology of language: An introduction to sentence and discourse processing. Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum. Psychology Press, Inc., 2015. P. 324.

22. Stoller F. L. Project work: A means to promote language and content. Methodology in language teaching: an anthology of current practice / ed. by J. C. Richards, W. A. Renandya. Cambridge: Cambridge University Press. 2008. P. 111.

23. Wildman J. Oxford Discover Futures 3, Student Book. Oxford: Oxford university press, 2020. P. 152.

24. Відео «How Can Sports Change One's Life». URL: <https://m.youtube.com/watch?v=3IJsdUovfyw>

25. Зображення «Tips for a knockout presentation». URL: <https://www.freepik.com/blog/10-ultimate-tips-and-tricks-for-knockout-presentations/>

26. Зображення «Speaking tips». URL: <https://nabeelnishat.wordpress.com/2020/08/16/5-tips-for-brilliant-public-speaking>